

Finanțat de
Uniunea Europeană

Raport de monitorizare bugetară

Evaluarea cheltuielilor destinate sectorului de tineret din raionului Căușeni

Autor: Teodora Panuș

Consiliul Național al Tineretului din Moldova

„SOCIETATEA CIVILĂ PENTRU INTEGRAREA EUROPEANĂ”

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația „Friedrich Ebert”

www.euromonitor.md

Finanțat de
Uniunea Europeană

Notă de limitare a responsabilității

Acest raport a fost produs cu suportul financiar al Uniunii Europene și Fundației „Friedrich Ebert” (FES). Conținutul acestuia reprezintă responsabilitatea exclusivă a proiectului „Societatea Civilă pentru Integrare Europeană”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația „Friedrich Ebert”. Conținutul publicației aparține autorilor și nu reflectă în mod neapărat viziunea Uniunii Europene și Fundației „Friedrich Ebert” (FES). Responsabilitatea exclusivă pentru concluziile și informațiile incluse în acest raport o poartă CNTM.

„SOCIETATEA CIVILĂ PENTRU INTEGRAREA EUROPEANĂ”

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația „Friedrich Ebert”

www.euromonitor.md

Finanțat de
Uniunea Europeană

CUPRINS :

Introducere	4
1.1. Scopul și obiectivele raportului	4
1.2. Metodologia de elaborare a Raportului. Provocări și limite în procesul de analiză.....	5
2. Context general. Situația tinerilor din raionul Căușeni.....	5
3. Analiza politicilor publice locale de tineret ale raionului Căușeni și a participării tinerilor în viața comunitară	8
3.1. Prezentarea și examinarea strategiilor și programelor de tineret existente la nivel local și modul în care reglementează domeniul tineretului.....	8
3.2. Analiza participării tinerilor din raionul Căușeni la viața comunitară și în cadrul structurilor de tineret	10
4. Analiza evoluției cheltuielilor bugetare ale APL Căușeni.....	11
5. Concluzii și recomandări	15
6. Sursele de date	17

Introducere

1.1. Scopul și obiectivele raportului

Raportul de monitorizare bugetară „Evaluarea cheltuielilor destinate sectorului de tineret a APL Căușeni” este elaborat de AO „Consiliul Național al Tineretului din Moldova” în contextul proiectului de „OSC reziliente + Bugetare Responsabilă = Implementare accelerată a Acordului de Asociere”, finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat de Fundația „Friedrich Ebert”, coordonat de Centrul Analitic Independent Expert-Grup, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE), AO Institutum Virtutes Civilis (IVC) și Fundația „Friedrich Ebert”.

Prin acest Raport ne-am propus să oferim o imagine clară asupra modului în care mijloacele financiare destinate sectorului de tineret ale autorității publice locale (APL) Căușeni au fost utilizate în perioada 2021 – 2023 (6 luni) și să formulăm recomandări pentru îmbunătățirea gestionării acestor cheltuieli la nivel de raion.

În Republica Moldova, tineretul reprezintă o componentă vitală a populației, reprezentând 1/4 din populația țării cu 615,3 mii¹, fiind un actor esențial în construcția unei societăți democratice și moderne. Aceasta face ca investiția în tineret și în activitățile de tineret să devină esențială pentru dezvoltarea și prosperitatea țării. De exemplu, în raionul Căușeni, există în prezent 17.768 de tineri, ceea ce subliniază importanța acordării atenției adecvate acestui grup al populației.

La nivel național, Republica Moldova promovează o politică de tineret ancorată la politicile Consiliului Europei și la tendințele de dezvoltare asumate de Uniunea Europeană prin Strategia Europeană de Tineret² și relaționat Politicii Europene de Vecinătate prin Planul de Acțiune pe Tineret³. Angajamente precum dezvoltarea și recunoașterea lucrului de tineret, susținerea dezvoltării sectorului asociativ de tineret și crearea abordărilor transversale cu privire la politicile de tineret se reflectat în proiectul Strategia de dezvoltare al sectorului de tineret „Tineret 2030”⁴ și în alte documente strategice, cum ar fi Agenda europeană privind lucrul de tineret și Strategia de tineret a UE 2019-2027. Aceste inițiative subliniază rolul tinerilor și organizațiilor de tineret în atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă și în realizarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”⁵.

Importanța acestui Raport rezidă în evaluarea și îmbunătățirea modului în care resursele publice sunt alocate și gestionate pentru sprijinirea tineretului. **Obiectivele** Raportului includ analiza evoluției bugetelor locale ale APL Căușeni, promovarea transparenței în utilizarea fondurilor publice și furnizarea unei perspective clare asupra implementării politicilor de tineret la nivel local. La fel, se oferă o analiză detaliată a situației actuale a tineretului din raionul Căușeni, examinând cheltuielile destinate sectorului

¹ https://statistica.gov.md/ro/tinerii-in-republica-moldova-in-anul-2022-9578_60648.html

² https://youth.europa.eu/strategy_en

³ https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/youth/youth-action-plan_en

⁴ Proiectul Strategiei de dezvoltare a sectorului de tineret https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/55-mec_1_2.pdf

⁵ Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134582&lang=ro

de tineret și eficiența administrării acestor resurse. Se analizează tendințele de alocare a mijloacelor financiare și se evaluează impactul acestora asupra realizării lucrului de tineret la nivel local.

Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM), ca structură asociativă reprezentativă a organizațiilor de tineret, joacă un rol crucial în acest proces. Fondat pe principii de solidaritate, autonomie, transparență și egalitate, CNTM își propune să asigure că vocea tinerilor este auzită și că interesele lor sunt reprezentate eficient. Acest raport contribuie la misiunea CNTM de a promova drepturile tinerilor și de a asigura că politicile de tineret sunt aliniate la nevoile reale ale acestora.

Prin urmare, acest Raport nu doar că abordează chestiuni cruciale legate de tineret, dar contribuie și la consolidarea capacității CNTM de a influența politicile publice în favoarea tinerilor. Rezultatele și recomandările prezentate aici sunt menite să ghideze decidenții locali spre elaborarea și implementarea politicilor de tineret mai eficiente, care să răspundă direct nevoilor și aspirațiilor tinerilor din raionul Căușeni și, prin extensie, din întreaga Republică Moldova.

1.2. Metodologia de elaborare a Raportului. Provocări și limite în procesul de analiză

Acest studiu a fost elaborat printr-o abordare mixtă, combinând metode cantitative și calitative de cercetare pentru a obține o înțelegere cuprinzătoare a subiectului. Analiza s-a bazat pe date primare și secundare provenind din surse oficiale - Direcția Finanțe a Consiliului Raional Căușeni, Direcția Educație, Cultură, Tineret, Sport și Turism și Trezoreria Teritorială. Au fost analizate documente financiare, note informative relevante activității raionului, atât cele alternative, cât și cele oficiale. Am folosit rapoartele anterioare ca referință pentru a evita suprapunerea sau repetarea datelor.

Metoda cantitativă a constat în colectarea și consultarea următoarelor informații:

- Solicitări de informații publice adresate autorității publice locale (decizii ale Consiliului Local, Dispoziții ale Primarului etc.);
- Informații de pe pagina web a APL;
- Analiza anunțurilor publicate pe profilurile oficiale ale APL Căușeni pe rețele sociale;
- Informații din Registrul de stat al actelor juridice al Republicii Moldova (www.legis.md) și alte portaluri web (www.actelocale.gov.md).

La fel, au fost organizate ședințe cu reprezentanții Consiliului raional și un focus-grup cu reprezentanții Consiliilor Locale ale Tinerilor, elevilor și ONG-urilor de tineret locale, cu participarea a 30 de tineri din orașul Căușeni.

Cu toate acestea, o problemă semnificativă ce a afectat adâncimea și calitatea cercetării a fost calitatea precară și insuficiența datelor furnizate de APL de nivel doi Căușeni referitoare la activitățile pentru tineret, cum ar fi rapoartele intermediare de implementare a Strategiei Raionale de tineret Căușeni, și alte documente necesare etc. Acest fapt a afectat modul în care cercetarea reflectă realitatea și implicarea tinerilor la nivel local.

O altă provocare de însemnătate pentru cercetare a fost contextul electoral. Datorită faptului că alegerile locale au fost programate pentru data de 5 noiembrie 2023, multe dintre activitățile reprezentanților APL au fost suspendate sau au avut întârzieri semnificative în furnizarea răspunsurilor.

În pofida acestor provocări, concluziile formulate s-au bazat pe datele financiare disponibile aferente executării bugetelor și pe informațiile furnizate de APL. Deși există limitări în date și în răspunsuri, acestea nu par să fi distorsionat tendințele și fenomenele principale asociate cu cheltuielile pentru activitățile de tineret. Totodată, trebuie de menționat că multe dintre aceste tendințe persistă de-a lungul anilor, astfel că profilul general este în mare parte clar și consecvent.

2. Context general. Situația tinerilor din raionul Căușeni

Republica Moldova, în eforturile sale de integrare europeană, a adoptat o politică de tineret solidă, inspirată de politicile Consiliului Europei, reflectată în Strategia Sectorului de Tineret 2030⁶. Aceasta accentuează rolul tinerilor și al organizațiilor de tineret în consolidarea democrației participative și a societății moderne. Pe acest fundal, Republica Moldova urmărește tendințele Uniunii Europene în dezvoltarea sectorului de tineret, aliniindu-se la Agenda europeană de lucru pentru tineret⁷, Obiectivele de tineret ale UE⁸ și Strategia de tineret a UE 2019-2027⁹. Acest angajament strategic subliniază importanța tinerilor și a structurilor de tineret ca actori cruciali în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”¹⁰ și în atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.

Legislația națională definește categoria de tineret ca fiind persoanele cu vârste între 14 și 35 de ani. La 1 ianuarie 2022, populația cu reședința obișnuită în Moldova a fost de 2603,8 mii de persoane, din care 670,9 mii sau 25,8% sunt tineri între 14 și 34 de ani. Interesant este că acest segment demografic este împărțit aproape egal între femei (49,3%) și bărbați (50,7%). În comparație cu anul 2019, când tinerii între 14 și 35 de ani reprezentau 27,7% din populație, se estimează o scădere a acestui procentaj la 21,7% până în anul 2035, o evoluție care poate influența reprezentarea tinerilor în organele de conducere și poate ignora nevoile și interesele lor.

Această schimbare demografică, combinată cu fenomenul migrației tinerilor în contextul unei economii circulare, generează locuri de muncă neocupate și scăderea generală a forței de muncă. Astfel, investiția în tineret și în activitățile de tineret devine vitală pentru dezvoltarea economică și prosperitatea națională.

Pe lângă aceste provocări, pandemia de COVID-19 începută în 2020 a adus noi dificultăți în sectorul de tineret, afectând educația, sănătatea mintală și participarea civică a tinerilor. Mai mult, conflictul militar dintre Rusia și Ucraina din 2022 a generat un val de refugiați, influențând bugetele și eforturile autorităților locale și ale organizațiilor neguvernamentale, inclusiv în domeniul tineretului. Prin urmare, acest capitol urmărește să exploreze aceste aspecte, punând bazele pentru o analiză detaliată a situației demografice specifice raionului Căușeni și a implicațiilor acestor schimbări pentru politicile de tineret și strategiile de dezvoltare la nivel local.

⁶ <https://www.coe.int/en/web/youth/youth-strategy-2030>

⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13185-2020-INIT/en/pdf>

⁸ https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_en

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218\(01\)&qid=1578414694481&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&qid=1578414694481&from=EN)

¹⁰ Proiectul Strategiei de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030”
https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/subiect-04-nu-55-mec-2023_1.pdf

Situația tinerilor din raionul Căușeni

Raionul Căușeni este situat în partea de sud-est a Republicii Moldova și reprezintă o secțiune importantă a frontierei de stat cu Ucraina. Acoperind o suprafață totală de 1.310,582 km², raionul include 27 de unități teritorial-administrative, dintre care două sunt orașe, iar restul de 25 sunt sate sau comune. Înconjurat de Anenii Noi, Ialoveni, Ucraina, Ștefan Vodă, Regiunea Transnistreană și Cimișlia, raionul include de asemenea patru localități de frontieră și un post vamal la Săiți.

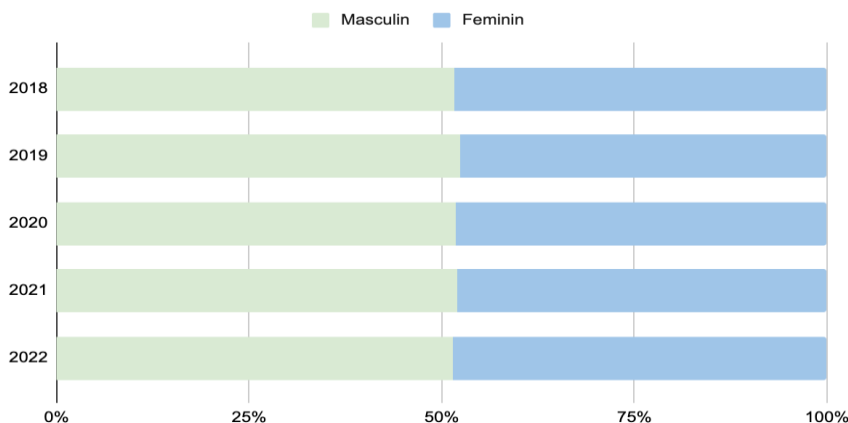
În perioada 2018-2022, raionul Căușeni a experimentat o etapă semnificativă de tranziție și schimbare, cu impact asupra structurii populației și a dinamicii sectorului educațional. Astfel, observăm o scădere a numărului de tineri de la 21.398 în 2018 la 17.768 în 2022 conform datelor furnizate de Biroul Național de Statistică, cauze fiind multiple, migrația internă a tinerilor și, desigur, exodul de creiere în afara țării – fenomen actual în Republica Moldova.

Această analiză urmărește să examineze tendințele și provocările cu care se confruntă raionul în cadrul mai larg al evoluției sociale și economice a Republicii Moldova. Utilizând date statistice și grafice ilustrative, scopul este de a oferi o imagine cuprinzătoare asupra schimbărilor demografice și a efectelor lor asupra vieții publice și private în raion.

Infrastructura educațională și culturală din Căușeni este vastă și diversificată, incluzând 33 de instituții de învățământ preuniversitar, 36 de instituții preșcolare, 33 de case de cultură, o casă de cultură fără edificiu, un centru comunitar multifuncțional, 40 de biblioteci (dintre care 30 sunt parte a Programului NOVATECA), 3 muzee, 3 instituții de învățământ artistic extrașcolar și 2 librării private. Totuși, se remarcă o lipsă a centrelor de tineret în raion.

Cu o populație totală de 92.304 persoane, reprezentând 2,6% din populația Republicii Moldova, raionul prezintă o distribuție aproape egală între sexe, cu 45.261 bărbați (49%) și 47.043 femei (51%). Această distribuție echilibrată între sexe are potențialul de a influența structura familială și dinamica socială în cadrul raionului.

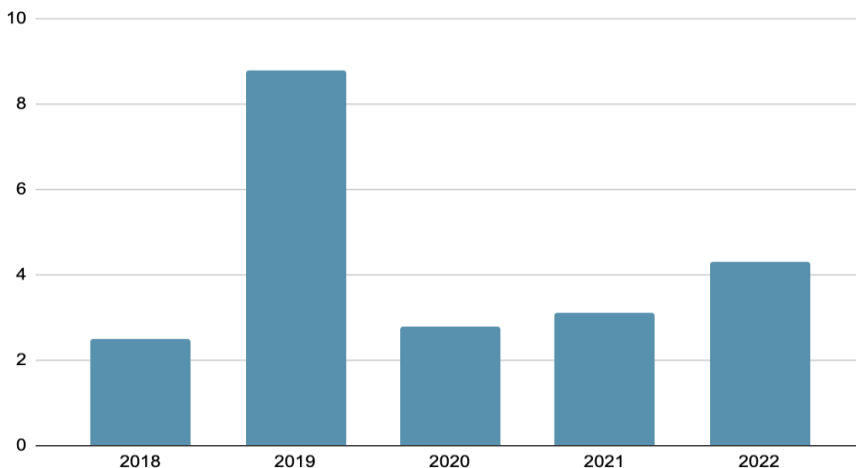
Figura 1. Distribuția populației tinere (14-35 ani) cu reședință obișnuită, pe sexe, din raionul Căușeni pentru anii 2018-2022

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor Biroului Național de Statistică (BNS)

În rândul tinerilor, se menține o stabilitate pe palierul de reprezentare de gen, păstrându-se o marjă între 47 și 52 de procente, dar numărul tinerilor scade de la 21 398 în 2018, până la 17 768 în 2022, o scădere de aproximativ 730 de tineri pe an, ceea ce reprezintă 0,78% din populația raionului.

Figura 2. Rata șomajului % în regiunea Centru

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor Biroului Național de Statistică (BNS)

În perioada 2018 și 2022 în raionul Căușeni se remarcă o creștere semnificativă a șomajului: în 2019 de patru ori comparativ cu 2018, crescând de la 2,5 până la 8,8%, urmată de o stabilizare, reflectând dinamica pieței muncii și impactul acesteia asupra oportunităților pentru tineret.

În același timp se remarcă un declin demografic reflectat în scăderea ratei natalității și amplificat de migrația tinerilor spre alte regiuni sau țări. O altă tendință semnificativă este îmbătrânirea populației, cu peste 13.800 de locuitori vârstnici, reprezentând 15% din populație, având vârsta de peste 60 de ani. Această schimbare demografică poartă în sine implicații semnificative pentru economia locală, serviciile sociale și sistemele de sănătate din raion, punând accent pe necesitatea unor politici și programe care să răspundă eficient acestor evoluții.

Analiza datelor și a graficelor asociate cu evoluția raionului Căușeni scoate în evidență o serie de provocări complexe ce caracterizează această regiune. Una dintre cele mai notabile este scăderea numărului populației tinere, aceste schimbări nu numai că necesită răspunsuri strategice adaptate, menite să stimuleze dezvoltarea economică și socială, dar și să îmbunătățească accesul la educație și să creeze oportunități de angajare pentru tineri.

3. Analiza politicilor publice locale de tineret ale raionului Căușeni și a participării tinerilor în viața comunitară

3.1. Prezentarea și examinarea strategiilor și programelor de tineret existente la nivel local și modul în care reglementează domeniul tineretului.

În contextul dezvoltării raionului Căușeni, acordarea unei atenții sporite sectorului tineret devine o prioritate. Strategia de Tineret 2013-2017 din raionul Căușeni a reprezentat un punct de reper în

Finanțat de
Uniunea Europeană

recunoașterea și abordarea preocupărilor tinerilor. Aceasta, axată pe consolidarea abilităților tinerilor și pe facilitarea participării lor în deciziile la nivel local, a trasat în linii mari direcții de acțiune pentru strategiile ce au urmat. În intervalul 2018-2021, au fost derulate inițiative vizând implicarea mai pronunțată a tinerilor în dinamica socială și economică a raionului.

În perioada 2017-2022, chiar dacă raionul Căușeni a implementat Strategia de Dezvoltare Durabilă a pentru anii 2012-2022¹¹, observăm că aceasta nu a abordat nevoile specifice ale tineretului. În cadrul Strategiei, există câteva puncte care menționează tinerii, dar acestea par să fie insuficiente pentru a răspunde în totalitate nevoilor lor. Printre punctele relevante ale Strategiei se numără secțiunea 5.2.3, dedicată culturii, cu un obiectiv strategic axat pe dezvoltarea resurselor umane și consolidarea capacităților administrative. Aceasta face parte dintr-un capitol mai larg, 5.2, care se concentrează pe dezvoltarea capacităților administrative. Un alt punct relevant este 1.3, care vizează dezvoltarea infrastructurii educaționale.

Deși aceste secțiuni ale Strategiei menționează tinerii, pare să lipsească o abordare profundă și integrată a nevoilor lor, cum ar fi crearea de oportunități de angajare, programe de dezvoltare a abilităților, inițiative de sănătate și sprijin pentru participarea activă a tinerilor în viața comunității.

În acest context, în perioada 2018-2021 la solicitarea Consiliului Raional de Participare a avut loc intervenția CNTM ce a rezultat cu elaborarea noii Strategii de Tineret pentru 2022-2024¹⁰, cu o investiție totală necesară de 1056,0 mii lei pentru durata implementării, care marchează continuarea eforturilor din perioadele anterioare. În noua Strategie accentul este pus pe integrarea tinerilor în sfera decizională, susținerea creșterii lor la nivel personal și profesional, precum și pe soluționarea eficientă a provocărilor cu care se confruntă această generație.

Obiectivele generale ale Strategiei includ:

1. Creșterea nivelului de implicare a tinerilor în procesul decizional și consolidarea democrației participative.
2. Crearea oportunităților de angajare și antreprenoriale pentru tineri, în special pentru cei cu oportunități reduse.
3. Diversificarea și creșterea accesibilității serviciilor prietenoase acordate tinerilor.
4. Crearea unui mediu propice pentru petrecerea calitativă a timpului liber și dinamizarea relațiilor sociale și interumane.
5. Creșterea conștientizării tinerilor privind importanța protecției mediului și implicarea lor în activități practice în acest sens.

Implementarea acestei Strategii implică mai mulți actori aceștia fiind coordonați de Direcția Educație, Cultură, Tineret, Sport și Turism, Centrul pentru Tineret și Sport și Direcția Teritorială de Ocupare a Forței de Muncă a Consiliului raional. Acești actori trebuie să colaboreze cu organizații locale de tineret pentru a asigura aplicarea eficientă a Strategiei. Entitatea finală responsabilă de implementarea acestei strategii fiind Direcția Educație, Cultură, Tineret, Sport și Turism.

¹¹ http://adrsud.md/public/files/CAUSENI_SDD_2012-2022.pdf

Finanțat de
Uniunea Europeană

Implementarea Strategiei de Tineret în Căușeni pentru perioada 2022-2024 se confruntă cu dificultăți semnificative, în special din punct de vedere financiar. Resursele alocate au fost mult sub estimările inițiale. Deși bugetul estimat necesar pentru implementarea Strategiei este de 1056,0 mii lei, în anul 2022 au fost aprobate doar 157,0 mii lei, în anul 2023 – 37,0 mii lei. Acest fapt demonstrează că cheltuielile pentru sectorul tineret nu sunt tratate ca o prioritate, deși acest domeniu este crucial pentru dezvoltarea localității. Adesea, bugetul alocat tineretului este printre primele reduse în cazul unor încasări mai mici la buget decât cele planificate.

Absența unui specialist pentru tineret între august 2022 și ianuarie 2023, precum și lipsa mai multor structuri diverse de tineret la nivel local (Consilii Locale, ONG-uri de tineret și grupuri de inițiativă) în 2022, au încetinit semnificativ progresul implementării Strategiei, realizarea fiind de 25%, conform răspunsului oferit de către Consiliul Raional nr.01-266 din 25.05.2023. Însă, potrivit calculelor efectuate de către autori în baza datelor recepționate din partea APL, a fost determinat faptul că rata de executare a Strategiei pentru perioada 2022 -2023 (6 luni) este mult mai joasă decât cea raportată de autorități, ea constituind mai puțin de 5% din totalul acțiunilor planificate.

Această situație subliniază nevoia urgentă de personal calificat și de structuri dedicate pentru a asigura succesul inițiativelor de tineret și, desigur, de buget alocat pentru implementarea acestui document de politici.

În fața acestor obstacole, administrația locală de nivelul doi subliniază că au nevoie de suport extern, cum ar fi expertiză, fonduri și alte resurse. Se recomandă organizarea de sesiuni de instruire pentru autoritățile locale și tineri, cu scopul de a consolida mecanismele de implicare (co-management și Consilii Locale de Tineret), precum și cooperarea între aceștia. Investiția continuă în inițiativele de tineret și abordarea corespunzătoare a acestor provocări sunt esențiale, prin asigurarea finanțării adecvate și a suportului structural necesar. Exprimând speranța unei colaborări eficiente cu structuri asociative de tineret și altele, se accentuează rolul crucial al Strategiei în formarea și integrarea tinerilor în comunitatea locală și națională.

3.2. Analiza participării tinerilor din raionul Căușeni la viața comunitară și în cadrul structurilor de tineret

În aprilie 2023, sub egida CNTM, a fost desfășurat un sondaj de opinie care a implicat 125 de tineri din raionul Căușeni. Sondajul face parte din Raportul „Provocările și necesitățile cu care se confruntă tinerii din raionul Căușeni” și evidențiază rolul crucial al strategiilor de tineret în formarea și integrarea tinerilor în comunitatea locală și națională. Sondajul a fost urmat de un focus grup cu 30 de tineri, în luna noiembrie 2023, creând o platformă pentru tineri de a-și împărtăși opiniile și de a participa la o discuție structurată cu scopul de a evalua eficacitatea actuală și provocările Strategiei de tineret.

Acest proces a fost esențial pentru a aduna date valoroase care reflectă starea actuală și nevoile tinerilor din comunitate. Tinerii din Căușeni și-au exprimat dorința pentru o participare mai activă și mai influentă în procesele decizionale. A fost identificată o discrepanță notabilă între tinerii care doresc și nu sunt conștienți de modalitățile de implicare la nivel local. Această situație subliniază o nevoie clară de a îmbunătăți infrastructura de tineret și de a consolida structurile consultative, cum ar fi consiliile locale de tineret și organizațiile de tineret, pentru a facilita o reprezentare calitativă și mai puternică, cu roluri și

responsabilități bine definite. În același timp, a fost remarcată o reticență din partea instituțiilor existente, cum ar fi Casele de Cultură și Instituțiile de învățământ, în a găzdui și oferi spații pentru activitatea de tineret.

În raionul Căușeni sunt activ implicate mai multe structuri de tineret, cum ar fi Consiliul Raional al Tinerilor din Căușeni și A.O. Căușeni HUB. Pe dimensiunea dezvoltării economice, tinerii au pus accent pe necesitatea accesului la educație și la piața muncii, subliniind importanța creării de oportunități economice locale. În plus, a fost subliniată necesitatea unei mai mari transparențe în procesul de alocare a fondurilor publice către dezvoltarea întreprinderilor la nivel local.

În ceea ce privește accesibilitatea persoanelor cu dizabilități, tinerii au recunoscut că acesta este un indicator al incluziunii sociale. Deși sunt eforturi pentru integrarea acestor tineri în activități comunitare, se observă nevoia de îmbunătățiri substanțiale în privința amenajării spațiilor publice și comunicarea serviciilor disponibile, de la pavajul stradal până la existența rampelor de acces în instituțiile publice.

Un punct important care a fost adus în discuții este lipsa infrastructurii, mai ales în ceea ce privește transportul public din și către Căușeni după anumite ore. Acest aspect prezintă o barieră semnificativă în calea participării tinerilor la activitățile organizate, raionul Căușeni fiind considerat un punct focal pentru astfel de acțiuni. În plus, se constată o lipsă de activități organizate pentru tineret în afara orașului Căușeni. Distribuția limitată a programelor și inițiativelor pentru tineret în restul raionului este o problemă care necesită atenție, deoarece limitează accesul tinerilor la oportunități de dezvoltare și implicare comunitară.

Interacțiunea dintre APL de nivelul doi și tineri a fost caracterizată ca fiind tensionată și ineficientă. Constatarea că un număr redus de tineri (4 din 30 prezenți la focus grup) sunt conștienți de existența unei Strategii de tineret la nivel raional și de bugetul alocat pentru susținerea activităților de tineret indică nevoia unei comunicări și colaborări îmbunătățite.

Descoperirile realizate în cadrul sondajului și focus grupului subliniază necesitatea unei abordări integrate pentru a adresa lipsurile infrastructurale și pentru a îmbunătăți distribuția activităților de tineret în raion. Pentru a sprijini tinerii să devină cetățeni activi și implicați, este esențial să se asigure că infrastructura și oportunitățile sunt accesibile tuturor, indiferent de locația lor în raion.

Conform membrilor Consiliului Raional de Tineret, pe parcursul anului, s-a observat o variație în implicarea tinerilor în structurile de tineret din raionul Căușeni, cum ar fi Consiliul Raional al Tinerilor și Consiliile Locale de Tineret. Deși numărul total de membri în Consiliul Raional s-a menținut la 30, participarea activă a fluctuat. La sfârșitul anului, răspunsurile membrilor au scăzut, sugerând provocări în menținerea angajamentului acestora și lipsa unei coordonări și dezvoltări continue. În contrast, CLT-urile din Sălcuța și Cârnațeni arată o implicare mai consistentă. Sălcuța are 12 membri activi, iar Cârnațeni a crescut la 13 membri după o campanie recentă de recrutare. Aceste diferențe indică nevoia de abordări locale adaptate pentru a stimula participarea tinerilor. Sălcuța conform spuselor tinerilor fiind un exemplu bun de implicare a tinerilor în procesul decizional și bugetare pentru activitățile relevante acestora.

În urma sondajului realizat, APL a fost informată despre recomandările elaborate de tineri și încurajată să implementeze aceste sugestii, cu regăsirea acestor propuneri în Planul anual de implementare a Strategiei de Tineret a raionului pentru anii 2022-2024.

4. Analiza evoluției cheltuielilor bugetare ale APL Căușeni în perioada 2021 - 2023

În contextul analizei procesului de implementare a Strategiei Raionale de Tineret din Căușeni 2022-2024, există semne clare ale unor provocări generate de bugetele extrem de mici alocate tinerilor în ultimii ani. În special, observăm o scădere semnificativă a numărului de tineri de la 20.945 în anul 2019 la 18.924 în anul 2021, ceea ce indică o rată înaltă a migrației tinerilor și schimbărilor demografice la nivel de raion.

Cheltuielile per tânăr au fluctuat considerabil în ultimii ani: de la **1,6 lei** în 2017 la **0,8 lei** în 2020, crescând apoi la **1,25 lei** în 2021, dar reducându-se la **0,43 lei** în 2022. Această tendință demonstrează discrepanță dintre declarațiile reflectate în documentele de politici publice în domeniul tineretului ale raionului Căușeni și voința politică de alocare a resurselor necesare pentru implementarea acestor documente și de a investi în tineret. Prin astfel de abordări constatăm că problemele demografice și ritmul de îmbătrânire a populației în raionul Căușeni vor deveni tot mai stringente.

Cheltuielile pentru domeniul tineret a raionului Căușeni au evidențiat o fluctuație în perioada 2021-2022, ceea ce subliniază necesitatea unei reevaluări a abordării finanțării și susținerii tinerilor din regiune. Pentru un impact semnificativ și eficientizarea programelor destinate tineretului, este esențială alinierea bugetelor cu obiectivele strategice stabilite.

De remarcat este și faptul că raionul Căușeni găzduiește unul dintre cele mai mari centre de tineret și sport din republică. Se presupune că bugetul pentru tineret ar putea fi mai mare, însă, din lipsa unei înțelegeri clare a specificului programelor de tineret, resursele sunt adesea direcționate către activități sportive și de întreținere a centrului sportiv. Din această cauză, finanțarea pentru alte tipuri de servicii și spații destinate tinerilor este neglijată sau insuficientă.

Un alt aspect semnalat de APL este lipsa resurselor umane calificate în Consiliul raional și de interes în dezvoltarea structurii de Consilii locale/raionale de tineret conform ordinului nr. T/303 din 31 octombrie 2016 al Ministerului Tineretului și Sportului¹², situație care poate împiedica dezvoltarea și implementarea eficientă a bugetelor pentru tineret.

Un aspect crucial subliniat de specialistul actual de la Consiliul Raional Căușeni este lipsa de interes manifestat atât de Primărie, cât și de autoritățile locale față de tineret. Această reticență se reflectă nu doar în interacțiunea cu tinerii, ci și în gradul de implicare al acestora în inițiativele locale.

De asemenea, se remarcă o anumită apatie din partea tinerilor, ceea ce poate fi parțial atribuită lipsei de informație accesibilă cu privire la deciziile luate pe componenta tineret. Tinerii adesea nu sunt conștienți de existența Strategiei Raionale de Tineret și a oportunităților pe care le oferă. Aceasta include și neștiința despre implicarea în inițiative cum ar fi Consiliile Locale/Raionale de Tineret, întrucât grupurile existente de tineri activ implicați sunt reticenți unii față de alții, prin urmare organizarea unor activități de coeziune care ar putea servi drept platforme esențiale pentru participarea lor activă și implicarea în dezvoltarea comunității ar putea îmbunătăți situația la moment.

¹²https://mec.gov.md/sites/default/files/ordin_nr.t303_din_31.10.2016_cu_privire_la_aprobarea_regulamentului_de_functionare_a_consiliilor_de_tineret.pdf

Această lipsă de informare și de conștientizare a rolului și oportunităților oferite de structurile de tineret subliniază o breșă semnificativă în comunicarea și promovarea politicilor de tineret. Pentru a aborda aceste provocări, este esențială adoptarea unei strategii pro active de informare și implicare a tinerilor, precum și o mai bună colaborare între autorități și structurile de tineret la nivel local și raional.

Evaluarea cheltuielilor bugetare ale APL Căușeni este un element esențial al acestui studiu. Având în vedere importanța dezvoltării durabile și echitabile a comunităților, este vital să înțelegem cum sunt alocate și utilizate resursele bugetare pentru a sprijini nevoile și aspirațiile tinerilor.

În cadrul acestei evaluări, vom explora cum au fost direcționate resursele financiare către proiecte și inițiative pentru tineret. Scopul este de a evalua eficacitatea cadrului bugetar actual în satisfacerea nevoilor specifice ale tinerilor. Analiza va oferi o perspectivă amplă asupra alocărilor bugetare, evidențiind atât realizările, cât și posibilele domenii de intervenție, pentru a asigura un impact semnificativ și de lungă durată pe domeniul de referință.

Anul 2021:

Tabelul 1. Bugetul APL Căușeni pentru anul 2021, mii lei

Nr d/o	Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat	Devieri (+,-) executat față de precizat	% executării
1	VENITURI total	261 048,30	268 785,41	264 821,66	3 963,75	98,5
	Transferuri primite între bugetul de stat și bugetele locale de nivel II	250 181,80	255 463,30	248 369,07	7094,23	97,2
2	CHELTUIELI total	261 048,30	282 481,90	261 634,60	20847,3	92,6
	Cheltuieli tineret	78,8	78,8	21,4	57,4	27,2

Sursa: conform deciziei Consiliului raional 2/2 din 31.03.2022 cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului raional pe anul 2021

În anul 2021, Consiliul Raional Căușeni a gestionat veniturile sale realizând o rată de execuție de 98,5% din veniturile precizate. Transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat (TDS) și bugetele locale de nivel II au constituit suma de 248 369,07 mii lei, iar partea de mijloace care nu a fost cheltuită a constituit 7094,2 mii lei, comparativ cu suma preconizată, atingând o rată de execuție de 97,2%. Ponderea TDS în partea veniturilor a constituit față de planul precizat 95,0% și față de bugetul executat – 93,8%. Cheltuielile totale au fost executate în sumă de 261 634,6 mii lei ceea ce constituie 92,6% din planul precizat.

În ceea ce privește alocările pentru sectorul tineret, acestea au constituit 78,8 mii lei, atât aprobat cât și precizat. Totuși, bugetul executat a fost doar de 21,4 mii lei sau 27,2% din planul precizat. Este necesar de că menționat că ponderea cheltuielilor pentru tineret în raport cu cheltuielile totale în planul precizat constituie 0,028% și, respectiv, în bugetul executat – 0,008%. Cheltuielile per tânăr au fost de doar **1.25 lei**, indicând o discrepanță semnificativă între planificarea bugetară și investiția reală în tineret, ceea ce poate indica provocări în abordarea nevoilor și aspirațiilor acestui segment vital al populației.

Analiza acestor cifre demonstrează o tendință nesatisfăcătoare, în contextul în care tinerii ar trebui să fie un motor al dezvoltării regionale, această rată slabă de investiție ar putea avea repercusiuni pe termen lung asupra dinamicii sociale și economice a raionului.

Pentru a răspunde eficient la nevoile tinerilor și a-i reține în regiune, prevenind migrația, este crucială îmbunătățirea alocării financiare și implementarea strategică a resurselor pe programele de tineret, care ar trebui să fie orientate către dezvoltarea lor sustenabilă și participarea activă la viața comunității.

Anul 2022:

Tabelul 2. Bugetul APL Căușeni pentru anul 2022, mii lei

Nr d/o	Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat	Devieri (+,-) executat față de precizat	% executării
1	VENITURI total	259450,80	321377,56	311731,32	9646,24	97,0
	Transferuri primite între bugetul de stat și bugetele locale de nivel II	244758,30	298777,1	285990,58	12 786,52	95,7
2	CHELTUIELI total	259 450,8	337 316,26	317 266,21	20 050,05	94,1
	Cheltuieli tineret	75,8	37,2	6,8	30,4	18,3

Sursa: Conform Deciziei nr 2/1 din 21 martie 2023 al Consiliul Raional Căușeni cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului raional pe anul 2022

Partea de venituri totale în anul 2022 a fost executată la nivel de 97% față de veniturile precizate, ceea ce reprezintă neexecutarea planului precizat în volum de 9646,24 mii lei. Totodată, nu au fost executate transferurile cu destinații speciale de la bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II în sumă de cca 13,0 mil lei, ponderea cărora în veniturile executate a constituit 91,7%. Cheltuielile totale au avut o execuție de 94,1%, fiind mai mici cu 20050,05 mii lei față de bugetul precizat. Mai mult ca atât, aceste cheltuieli au fost majorate la etapa precizării cu 77865,46 mii lei ceea ce constituie o majorare cu 30%. Această situație demonstrează că planificarea acestor cheltuieli nu fost argumentată și justificată.

Pentru sectorul tineret a fost alocată o sumă bugetară aprobată de 75,8 mii lei, însă bugetul precizat a fost ajustat la 37,2 mii lei, iar suma efectiv executată pentru tineret a fost doar de 6,8 mii lei. Executarea constituie **0,002%** din totalul cheltuielilor, ceea ce demonstrează o lipsă totală de atitudine față de tineri. Având în vedere că 2022 marca debutul Strategiei de Tineret pentru perioada 2022-2024, nivelul de executare este unul alarmant. Cu un număr de 15,947 de tineri în raion, cheltuielile per tânăr au fost de numai **0,43 lei**, sugerând că inițiativele strategice pentru tineret nu au fost finanțate aproape deloc.

Finanțat de
Uniunea Europeană

Anul 2023 (6 luni):

Tabelul 3. Bugetul APL Căușeni pentru anul 2023 (6 luni), mii lei

Nr d/o	Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat 6 luni	% executării 6 luni	Scontat pe an
1	VENITURI total	313134,80	354 244,90	180 973,05	51,1	361946,1
	Transferuri primite între bugetul de stat și bugetele locale de nivel II	293 942,70	331 205,20	168 446,90	50,9	331 205,2
2	CHELTUIELI total	273 677,00	322 192,03	167 258,50	51,9	334 517,0
3.	Cheltuieli tineret	37,0	37,0	6,3	17%	15,0

Sursa: Conform deciziei Consiliului raional nr 6/2 din 7 septembrie 2023

Veniturile totale precizate pentru anul 2023 au fost majorate cu 13,1% sau 41110,1 mii lei. Volumul TDS de la bugetul de stat, de asemenea, a fost majorat cu 37262,5 mii lei ceea ce constituie 12,7% față de bugetul aprobat. Ponderea sumei TDS în planul precizat constituie 93,5%, respectiv față de bugetul aprobat 93,9%. În ceea ce privește cheltuielile totale precizate, menționăm că volumul acestora a fost majorat cu 48515,03 mii lei sau 17,7% față de bugetul aprobat.

În contextul financiar actual, este important să subliniem că anul 2023 reprezintă o etapă critică pentru implementarea Strategiei Raionale de Tineret Căușeni 2022-2024. Cu toate acestea, bugetul alocat pentru sectorul tineret în 2023 a fost stabilit la 37,0 mii lei, cu 38,8 mii lei mai puțin decât bugetul aprobat în anul anterior, ceea ce reprezintă o scădere semnificativă de 51,2%. Este de remarcat că bugetul pentru 2023 este practic identic cu cel din 2022, ambele având valori apropiate (37,2 mii lei și, respectiv, 37,0 mii lei).

Execuția bugetară pentru sectorul tineret pentru 6 luni ale anului 2023 demonstrează că executarea scontată pentru întreg anul curent va fi de cca 15,0 mii lei. În context, putem concluziona că în anul 2023 executarea scontată va fi cu 8,2 mii lei mai mare decât executarea în anul 2022. Totodată, menționăm că costul per tânăr în anul 2023 va constitui 0,84 lei cu 0,41 lei mai mare față de anul 2022. Astfel, se observă că, deși rata de execuție bugetară este în creștere, volumul total al cheltuielilor alocate pentru tineret rămâne în continuare extrem de neînsemnat, reflectând o atitudine de indiferență față de acest sector.

În ceea ce privește planificarea bugetară pentru anul 2024 și estimările pentru anii 2025-2026, cu regret, echipa CNTM nu a obținut această informație de la Consiliul raional Căușeni, deși au fost expediate demersurile respective în adresa APL. Prin urmare, având în vedere metodologia elaborării proiectului de buget, echipa CNTM a calculat necesitatea mijloacelor pentru proiectul anului 2024 și estimările pentru anii 2025 și 2026, care sunt reflectate în tabelul de mai jos.

Finanțat de
Uniunea Europeană

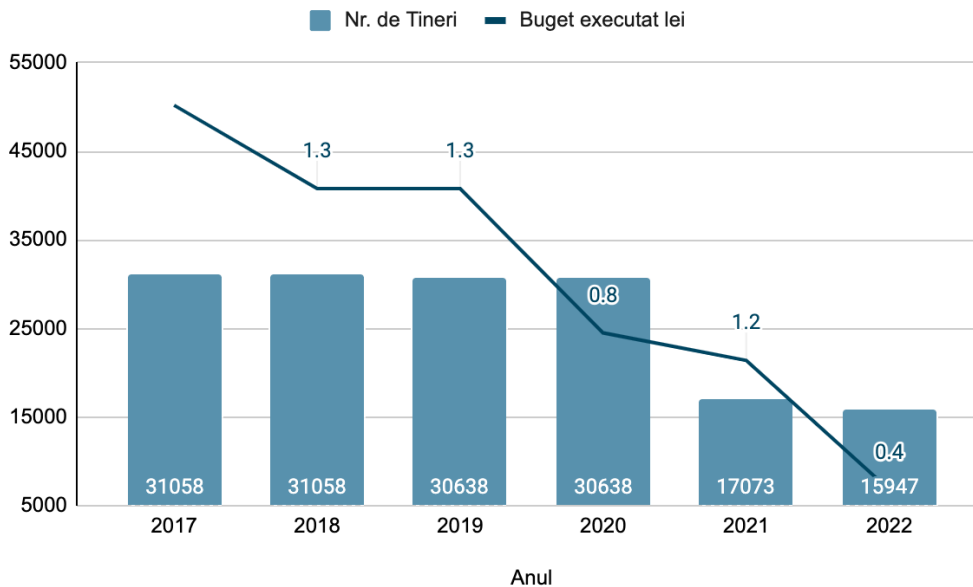

Tabel 4. Prognozele resurselor pentru sectorul tineret în raionul Căușeni

Denumirea	Executat		Aprobat 2023	Proiect 2024	Estimat	
	2021	2022			2025	2026
1	2	3	4	5=4x5,5%	6=5x5%	7=6x5%
Dezvoltarea și promovarea activității de tineret	21,4	6,8	37,0	39,1	41,0	43,1
Deplasări de serviciu	0,1	-	1,2	1,3	1,3	1,4
Alte servicii	11,0	-	6,1	6,4	6,8	7,1
Majorarea valorii materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	3,7	-	4,7	5,0	5,2	5,5
Majorarea valorii produselor alimentare	0,8	0,5	12,1	12,8	13,4	14,1
IPC (%) (conform informației Ministerului Economiei nr. 04-98 din 16.01.2023)	105,1	128,7	113,0	105,5	105,0	105,0

Sursa: Sistemul Informațional al Trezoreriei de Stat al Ministerului Finanțelor (Informația respectivă poate fi solicitată și de la APL de nivel II)

Figura.3 Numărul de tineri, buget executat, cost per tânăr

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor oferite de Consiliul Raional Căușeni

Conform indicatorului macroeconomic IPC¹³ (Indicele Prețului de Consum) în raionul Căușeni, pentru perioada 2023-2026, reflectă o inflație a IPC de 113,0% pentru 2023, urmată de o ajustare la 105,5% în

¹³ Prognoza IPC a fost elaborată în baza prognozei Băncii Naționale a Moldovei, prezentată în Raportul asupra inflației nr.2 (<https://www.bnm.md/ro/content/raportul-asupra-inflatiei-nr-2-2023>)

2024 și o rată constantă de 105,0% atât pentru anul 2025 cât și pentru anul 2026. Această proiecție indică o potențială predictibilitate economică, esențială pentru planificarea financiară strategică.

Resursele planificate pentru dezvoltarea și promovarea activității de tineret, deși în creștere de la 37,0 unități în 2023 la 43,1 unități în 2026, par să fie insuficiente pentru îndeplinirea obiectivelor Strategiei Raionale de Tineret 2022-2024. În același timp, cheltuielile pentru "Deplasări de serviciu", "Alte servicii", materialele de uz gospodăresc și rechizitele de birou, prezintă o tendință de creștere moderată, care, în contextul strategiei menționate, necesită un angajament mai robust pentru a sprijini activitățile esențiale ale sectorului de tineret.

5. Concluzii și recomandări

Analiza situației de facto și a dinamicii cheltuielilor bugetare pentru tineret în raionul Căușeni reflectă un tablou complex al eforturilor și rezultatelor în acest sector vital. Este îngrijorător faptul că în anul 2017 cheltuielile per tânăr au constituit 1,62 lei, iar în anul 2022 – 0,43 lei. Situația s-a înrăutățit în 2021, când, deși bugetul aprobat a crescut la 78,8 mii lei pentru 18 924 tineri, execuția a fost de doar 21,4 mii lei, indicând o cheltuială per tânăr de 1.25 lei și continuând tendința de subutilizare a fondurilor alocate.

În 2022, se constată o scădere drastică a investiției în tineret, cu un buget inițial aprobat de 75,8 mii lei care a fost redus la 37,2 mii lei și o execuție de doar 6,8 mii lei pentru 15 947 de tineri, rezultând într-o valoare de cheltuială per tânăr de numai 0,42 lei. Aceasta reprezintă 18,3% din planul rectificat și o scădere semnificativă față de anul anterior.

Anul 2023 a început cu un buget și mai restrâns pentru sectorul de tineret, aprobat la 37,0 mii lei, cu 38,8 mii lei mai puțin față de 2022. Reducerea bugetului este un semnal de alarmă pentru susținerea și dezvoltarea activităților pentru tineret și poate indica dificultăți în răspunsul la nevoile acestora.

Pentru perioada 2024-2026, am primit o confirmare privind sumele planificate ca urmare a întâlnirii față în față cu reprezentanții APL, în care s-a discutat despre o sumă alocată de 37 mii lei. Când am încercat să discutăm sau să întrebăm de ce a fost solicitată această sumă, având în vedere lacunele existente în implementarea Strategiei Raionale de Tineret, ni s-a explicat că această decizie a fost luată de Consiliul Raional fără implicarea tinerilor sau a specialistului de tineret din cadrul Consiliului.

În ceea ce privește alte informații, nu am primit detalii din partea Consiliului Raional, acesta invocând o perioadă aglomerată, marcată de alegerile locale și de necesitatea raportării curente către Ministerul Finanțelor.

Luând în considerare faptul că suma planificată conform Strategiei este de 1.056 mii lei, iar la moment bugetul executat și planificată este de 50,1 mii lei (bugetul executat pentru 2022, planificat 2023-2024), denotând o acoperire la nivel bugetar de 4,7% până la finele anului 2024.

Prin urmare, **recomandările** noastre sunt următoarele:

- Consiliului Raional Căușeni trebuie să efectueze o reevaluare totală și revizuire a principiilor de bugetare pentru sectorul de tineret. Această revizuire de abordare trebuie să țină cont de nevoile reale ale comunității de tineri din raion și să conducă la o creștere semnificativă a fondurilor

alocate acestui sector. Alocarea bugetară ar trebui să fie proporțională cu numărul de tineri din raionul Căușeni și să asigure sprijin adecvat pentru dezvoltarea lor.

- APL trebuie să-și îndeplinească angajamentul financiar asumat pentru implementarea Strategiei Raionale de Tineret, 2022-2024, să asigure calitatea măsurilor planificate în vederea promovării tinerilor, să monitorizeze atent progresul către obiectivele stabilite, să identifice și să abordeze obstacolele în implementare.
- APL de nivelul doi Căușeni trebuie să efectueze analiza indicatorilor de performanță a cheltuielilor alocate sectorului tineret. Analiza indicatorilor de performanță furnizează o imagine comprehensivă și detaliată a eficacității resurselor financiare alocate. O astfel de analiză este esențială pentru evaluarea impactului investițiilor și pentru identificarea eventualelor deficiențe în gestionarea resurselor destinate domeniului. Rezultatele acestei analize orientează deciziile viitoare și oferă claritate în privința eficienței utilizării bugetului alocat pentru tineret.
- Implementarea unui sistem de monitorizare cu indicatori specifici de performanță și publicarea rapoartelor de progres anual, care să includă detalii despre implementarea și impactul inițiativelor.
- Este necesară îmbunătățirea transparenței în utilizarea mijloacelor pentru tineret, cu publicarea cheltuielilor pe site-ul APL, în termeni utili, și într-un format accesibil, cu implicarea tinerilor și a organizațiilor de tineret în procesele decizionale,
- Organizarea unor ședințe periodice cu tinerii pentru a identifica prioritățile acestora și creșterea participării tinerilor la alte consultările publice privind inițierea elaborării proiectului de buget anual, dezbaterilor și ședințe publice organizate în scopul promovării intereselor tinerilor din raion.
- Implementarea de către APL de nivel doi Căușeni a mecanismului de bugetare participativă, cu lansarea proiectelor destinate tinerilor și implicarea lor în acest proces.
- Crearea de programe și granturi specifice pentru tineri, încurajând inițierea și dezvoltarea proiectelor inovative și creative, cu instituirea unui fond de granturi pentru tineri, organizații și grupuri de inițiativă de tineret.
- Lansarea unui program pilot cu obiective și metrici clare pentru a evalua impactul în prevenirea migrației tinerilor, cu înaintarea unor măsuri concrete de limitare a acestui proces.
- Organizarea de forumuri trimestriale de discuții între tineri și oficiali APL pentru a încuraja dialogul și participarea activă.
- Identificarea și încheierea parteneriatelor cu minim 5 companii locale și internaționale pentru stagii de practică până la sfârșitul anului 2024. Crearea de stagii de practică plătite în cadrul APL pentru a familiariza tinerii cu metodele de lucru ale APL și a-i interesa să lucreze în direcția tineret și nu doar.
- Alocarea unui buget specific pentru sponsorizarea a cel puțin 5 evenimente culturale sau proiecte creative anual, dedicate tinerilor.
- Dezvoltarea unei infrastructuri accesibile de participare, printre care și asigurarea transportului din-către centrul raional, cu asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Finanțat de
Uniunea Europeană

6. Sursele de date

1. Demers către Președintele al raionului Căușeni, din 12.05.2023
2. Răspuns primis din partea Consiliului Raional Căușeni, din 23.05.2023, 01-266
3. Demers către Consiliul Raional Căușeni, din 20 septembrie 2023
4. Demers către Consiliul Raional Căușeni, Din 06 octombrie 2023
5. Decizia nr. 4/1 din 30 iunie 2020, Consiliul Raional Căușeni, cu privire la bugetul executat raional pentru 2019
6. Decizia nr. 2/2 din 21 martie 2021, Consiliul Raional Căușeni, cu privire la aprobarea raportului privind executat raional pentru 2020
7. Decizia nr. 2/2 din 31 martie 2021, Consiliul Raional Căușeni, cu privire la aprobarea raportului privind executat raional pentru 2021
8. Decizia nr. 2/1 din 21 martie 2023, Consiliul Raional Căușeni, cu privire la aprobarea raportului privind executat raional pentru 2022
9. Decizia nr. 6/2 din 07 septembrie 2023, Consiliul Raional Căușeni, cu privire la audierea Raportului privind executarea bugetului raional pentru semestrul I al anului 2023
10. Anexa cu privind datele demografice oferite de Biroul Național de Statistică
11. Chestionar „Evaluarea cheltuielilor pentru sectorul de tineret la nivel de APL II pentru anul 2022”